

Пантус Н.М., асистент, кафедра «Дизайн»

Козелець Т.І., студентка, кафедра «Дизайн»

Запорізький національний технічний
університет

ПОЄДНАННЯ СПОРТИВНОГО ТА ПІЗНАВАЛЬНОГО АСПЕКТІВ ПРИ РОЗРОБЦІ ІГРОВОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. Стаття присвячена розвитку фізичної та розумової активності дітей молодшого шкільного віку. Інтелектуальному розвитку дітей за допомогою спеціального спортивного устаткування. Поєднанню гри на свіжому повітрі та отриманню нових знань у найбільш доступній для дітей формі.

Ключові слова: розвиток дитини, фізична та розумова активність, ігрове середовище, молодший шкільний вік.

Аннотация. Пантус Н.М., Козелець Т.И. Сочетание спортивного и познавательного аспектов при разработке игровой среды для детей младшего школьного возраста. Статья посвящена развитию физической и умственной активности детей младшего школьного возраста. Интеллектуальное развитие детей с помощью специального спортивного оборудования. Сочетанию игры на свежем воздухе и получению новых знаний в наиболее доступной для детей форме.

Ключевые слова: развитие ребенка, физическая и умственная активность, игровая среда, младший школьный возраст.

Abstract. Pantus N.M. Kozelec T.I. Combination of sporting and cognitive aspects is at development of playing environment for the children of midchildhood. The article is devoted to the development of physical and mental performance of children of primary school age. Intellectual development of children with special sports equipment. The combination of playing outdoors and getting new knowledge in the most accessible form for children.

Keywords: child development, physical and mental activity, game environment, primary school age.

Постановка проблеми. Провідна діяльність дітей 6 – 12 років, це вчення. Навчання в школі і вчення при цьому можуть не співпадати. Щоб вчення стало провідною діяльністю, воно має бути організоване особливим чином. Воно має бути схоже на гру: адже дитина грає тому, що їй хочеться, це діяльність заради неї самої, просто так. Продукт учбової діяльності – сама людина.

У шкільні роки здатність зберігати і витягати інформацію з пам'яті удосконалюється, розвивається швидко пам'ять. Діти не лише краще запам'ятовують, але і здатні роздумувати про те, як вони це роблять. У проведених дослідженнях по запам'ятовуванню списку предметів дошкільнята не впоралися із завданням, а школярі згадали усі предмети. Вони цілеспрямовано повторювали, організовували в пам'яті, удосконалювали інформацію для того, щоб краще запам'ятати, і потім могли розповісти, до якої техніки вони прибігали, щоб допомогти своїй пам'яті.

У дітей молодшого шкільного віку розвивається також здатність подумки простежувати зміни об'єкту. Виникає оборотне мислення.

Як і раніше багато часу діти приділяють грі. У ній розвиваються почуття співпраці і суперництва, придбавають особливий сенс такі поняття, як справедливість і несправедливість, упередження, рівність, лідерство, підпорядкування, відданість, зрада.

Гра приймає соціальне забарвлення: діти вигадують таємні товариства, клуби, секретні карти, шифри, паролі і особливі ритуали. Ролі і правила дитячого суспільства дозволяють освоювати правила, прийняті в товаристві дорослих. Ігри з друзями у віці з 6 до 11 років займають найбільше часу[1].

Спортмайданчик – це прекрасна розвага для дитини, яка є і відпочинком, і фізичною активністю, і емоційною розрядкою. Адже проводячи час на свіжому повітрі в колі друзів, дитина розважається, грає і заряджається позитивними емоціями.

Відомо, що спорт підтримує дитину в стабільній формі, зміцнює серцево-судинну систему, і є доброю компенсацією багатогодинного нерухомого перебування за шкільною партою, телевізором, комп'ютером.

По нормативах на будь-якому дитячому майданчику мають бути як мінімум три-чотири ігрові елементи із смисловим навантаженням. Ці цифри не випадкові, це професійні рекомендації педагогів і психологів.

Ігровий майданчик для підростаючого покоління має бути не просто набором турніків і тренажерів, на яких можна розвивати окремі групи м'язів. Вони не тренуються, а натхненно грають – відвідують казкові країни, переживають небезпечні подорожі і представляють себе в ролі улюблених героїв з фільмів і книг.

А тому найважливіше завдання спортивно-ігрового комплексу – забезпечити усі умови для розвитку фантазії і творчого мислення.

Аналіз останніх досліджень. Дану проблему досліджували такі вчені, як: Доналдсон М., Нікітін Б.П., Єфімкіна Р.П.

Існує підхід щодо вивчення всіх умов необхідних для створення розвиваючого ігрового середовища

Надійшла до редакції 13.12.2012

для дітей молодшого шкільного віку з урахуванням фізичних та психоемоційних можливостей дитини для всебічного її розвитку. Для цього створюються ігрові елементи із смисловим навантаженням. Проте ще не існує елементів які б мали не розважальне смислове навантаження, а несли до дитини молодшого шкільного віку навчальну інформацію.

Мета – проаналізувати вплив на дітей молодшого шкільного віку смислових ігрових навчальних елементів при їх застосуванні в ігровому середовищі.

Основна частина. Діти завжди відрізняються своєю цікавістю і допитливістю, у них постійно виникає багато питань стосовно оточуючого світу, його явищ, законів, процесів. Щоб малюку доступно пояснити деякі складні закони фізики, необов'язково брати до рук товстий підручник, треба підійти до процесу навчання творчо. Дитина легше засвоює матеріал, якщо сприймає його як гру, тим більш, що ця гра проходить на свіжому повітрі в компанії однолітків. Саме тому, виникла ідея створення розвиваючого дитячого спортмайданчику, ігрові елементи котрого наочно демонструють деякі закони фізики.

Багато учнів вважають уроки фізики досить нудними, незрозумілими а іноді – непотрібними. Таке відношення цілком правомірне, адже з класу в клас матеріал, що вивчається на уроках фізики, стає все складнішим і, відповідно, інтерес дітей згасає. Дуже важливо показати дітям, що фізика не є наукою тільки теоретичною, абсолютно відірваною від реального життя. А щоб привернути увагу до предмету і показати, що закон, закономірність є невід'ємною частиною нашого повсякденного життя, можна використати спеціальний спортивний комплекс, граючи на якому, непомітно для себе дитина буде ознайомлюватись і вивчати закони фізики.

Фізика – найцікавіша з усіх наук про природу, вона охоплює все без виключення, глибоко розкриває усі процеси мікро- і макросвіту, живої і неживої природи. Тому з дитинства треба формувати інтерес до цієї науки.

Спеціальні дослідження, присвячені проблемі формування пізнавального інтересу, показують, що інтерес в усіх його видах і на усіх етапах розвитку характеризується принаймні трьома обов'язковими моментами:

1. Позитивною емоцією по відношенню до діяльності;
2. Наявністю пізнавальної сторони цієї емоції;
3. Наявністю безпосереднього мотиву, що йде від самої діяльності.

Проводячи час на спеціальному спортмайданчику, дитина не тільки весело проведе час, але і завдяки новітнім ігровим елементам зможе спостерігати і взяти участь у здійсненні різних законів фізики.

Емоційний стан завжди пов'язаний з переживанням душевного хвилювання : радості, гніву, здивування. Тому, переживаючи яскраві спогади від проведеного часу із друзями в цікавій обстановці, дитина легше сприйматиме і розумітиме цей світ і його закономірності.

Спорткомплекс розрахований на дітей віком від 6 до 12 років. Дитина в цьому віці дуже чутлива, емоційна, енергійна і допитлива.

За допомогою спеціального спортивного устаткування, діти зможуть не тільки розвиватися фізично, але і інтелектуально. Вони своїми очима будуть спостерігати, як виробляється електрика, виконуються закони рівноваги, балансу, спокою, коливань і багато чого іншого. Це і є головною відмінністю даного розвиваючого спорткомплексу.

Усі елементи спортивного комплексу, які приводяться в рух, підключені до динамо-машини, що виробляє електрику. Цієї електрики достатньо щоб освітити в вечірній час територію майданчика.

Кожен елемент ігрового комплексу, окрім пізнавальної функції призначений для цілеспрямованого розвитку одного або декількох фізичних навичок. Гойдалки знайомлять з почуттям ритму, лабіринт – сприяє розвитку фізичної сили і витривалості, гойдалка – центрифуга до координації рухів.

Ігровий майданчик дає дітям можливість грати разом. Саме тут дитина уперше потрапляє у товариство однолітків, починає розуміти правила поведінки в колективі. Через рольові ігри з друзями він проявляє себе в різних іпостасях – пірата і доброго чарівника, капітана корабля і водія автомобіля.

При проектуванні спортмайданчика було враховано ергономічність та безпечність усіх елементів комплексу. А також безпечність поверхонь та екологічність використаних матеріалів. Наявність вільного простору біля спортивного устаткування. Достатня освітлюваність.

На даному етапі вже існують різні сучасні спортмайданчики. Одні відрізняються тим, що при використанні спортивних елементів що приводяться у рух, виробляється та акумулюється енергія, яку можна використати для потреб міста. Інші розраховані на використання дітьми-інвалідами. Враховуються, наприклад, доступність різних елементів для дітей на візках; ігри для розвитку сенсоріки у слабозрячих і багато чого іншого.

Головною вимогою до дитячих спортмайданчиків є безпечність і психологічний комфорт при перебуванні на ньому. Кольорова гамма має бути натуральною, без отруйних або флуоресцентних плям. Для оформлення можна використати усі барви веселки, але вони мають бути збалансовані.

Кожен ігровий елемент окремо і ігрова зона в цілому зобов'язані бути безпечними для граючих дітей. По-перше, будь-який ігровий елемент має бути недоступним для дітей молодше за той вік, для якого він призначений. По-друге, потрібна наявність простору для активного руху дітей в процесі гри – так званих зон безпеки. Для кожного ігрового елемента цей простір вказується окремо. По-третє, поверхня самого майданчика має бути безпечною, бо діти можуть падати.

Обов'язково треба звернути увагу на розташування перил і захисних бар'єрів – вони мають бути закріплені нерухомо. Їх конструктив не повинен

заохочувати дітей стояти, сидіти, лазити на них. Якісна фурнітура також важлива. Якщо майданчик активно використовується взимку, добре, якщо ручки, за які дитина береться, будуть зроблені не з металу, а з пластика, та ще і з насічками, щоб рука не зісковзувала.

Тому зона для гри і розвитку, безпечна і цікава, дуже важлива для інтелектуального і фізичного розвитку дитини. Завдяки грі у неї розвивається здатність нестандартно мислити, навчатися і тренуватися в спортивній спритності. А також отримувати моральне задоволення від досягнення великих та малих перемог. Народне прислів'я "В здоровому тілі здоровий дух" свідчить, що фізичний розвиток, здоров'я і спритність, впливають на емоційний стан індивідуума. Дослідження показують, що гра є одним з ключових елементів розвитку і здоров'я людей різного віку. Ігровий спортивний майданчик дає можливість розкрити свій внутрішній потенціал. Розвиток самостійності призводить до виховання сильної особи, а колективна гра розвиває здатність працювати в команді.

Висновки. З'ясовано, що зона для гри і розвитку дуже важлива для інтелектуального і фізичного розвитку дитини. Завдяки грі у неї розвивається здатність нестандартно мислити, ефективніше навчатися. Фізичний розвиток, здоров'я і спритність, впливають на емоційний стан дитини. Дослідження показують, що гра є одним з ключових елементів розвитку і здоров'я. Ігровий спортивно-пізнавальний майданчик дає можливість дітям знайомитися з законами фізики у процесі гри ще у молодшому шкільному віці, що допоможе розкрити внутрішній потенціал дитини.

Перспективи дослідження. Продовження дослідження впливу пізнавальних елементів у ігровому середовищі дітей молодшого шкільного віку. Пошуки форм створення ігрових середовищ на базі інших природничих наук.

Література:

1. **Даниленко, В.Я.** Дизайн [Текст] / підручник для вузів / В.Я. Даниленко ; Харків. держ. акад. дизайн. та мистец. – Харків : ХДАДМ, 2003. – 320с.
2. **Доналдсон, М.** Интеллектуальная деятельность детей [Текст] / Доналдсон М.; – Москва : М., 1985. – 198 с.
2. **Никитин, Б.П.** Ступеньки творчества или развивающие игры [Текст] / Б.П. Никитин ; – Москва : 1991. – 126 с.